

Sygn. akt IX Ka 1205/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach IX Wydział Karny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Adam Zarzycki

Sędziowie: SSO Krzysztof Sójka (spr.)

SSO Bogna Kuczyńska

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Misztal

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Kielcach Renaty Orłowskiej

po rozpoznaniu w 28 października 2014 roku

sprawy

J. C.

oskarżonego o przestępstwa z art.158 § 1 kk i art.157 § 1 kk w zw. z art.11 § 2 kk, art.193 kk

Z. C.

oskarżonego o przestępstwo z art.159 kk i art.157§1 kk w zw. z art.11§2 kk, art.193 kk, art.190§1kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę obu oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Sandomierzu

z dnia 2 czerwca 2014 roku sygn. akt II K 78/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w części dotyczącej oskarżonego J. C. w ten sposób, że:

1. uchyla orzeczenie z pkt III wyroku w przedmiocie kary łącznej pozbawienia wolności;
2. w ramach czynu zarzucanego temuż oskarżonemu w pkt I aktu oskarżenia uznaje go za winnego tego, że w dniu 14 grudnia 2013 roku w Ś., gm. Ł. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze Z. C. wziął udział w pobiciu D. D. w ten sposób, że bił go pięściami, kopał po głowie i tułowiu narażając go w ten sposób na bezpośrednie niebezpieczeństwo doznania uszkodzeń ciała o których mowa w art. 157 § 1 kk tj. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 158 § 1 kk i za to na podstawie tegoż przepisu wymierza mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk orzeczone wobec tegoż oskarżonego kary pozbawienia wolności łączy i wymierza mu karę łączną 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
4. zwalnia oskarżonego J. C. od opłaty za obie instancje;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok wobec oskarżonego J. C. oraz w całości wobec oskarżonego Z. C. utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokatów P. K. oraz A. K. po 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonych w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalnia oskarżonego J. C. od wydatków, zaś oskarżonego Z. C. od kosztów sądowych należnych Skarbowi Państwa za postępowanie odwoławcze w całości.

Sygn. akt 1205/14

UZASADNIENIE

1. J. C. oskarżony został o to, że:

I. w dniu 14 grudnia 2013r. w Ś., gm. Ł., woj. (...), działając wspólnie i porozumieniu ze Z. C., wziął udział w pobiciu D. D. w ten sposób, że bił go pięściami, kopał nogami po głowie i tułowiu, czym spowodował u niego obrażenia ciała w postaci powierzchownego uszkodzenia skóry lewej strony czoła i okolicy przydusznej lewej, stłuczenia z sińcem i otarciami rany cięto-klutej grzbietu z uszkodzeniem mięśnia grzbietu, rany cięto-klutej ramienia prawego z częściowym uszkodzeniem mięśnia dwugłowego ramienia, powierzchownego stłuczenia brzucha z sińcem, które narażały D. D. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub wystąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk, powodując rozstrój zdrowia na okres przekraczający 7 dni,

tj. o czyn z art. 158 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

II. w dniu 14 grudnia 2013r. w Ś., gmina Ł., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze Z. C., wdarł się na ogrodzoną posesję nr (...) zajmowaną przez D. D. i wbrew jego woli tej posesji nie opuszczał,

tj. o czyn z art. 193 kk

2. Z. C. oskarżony został o to, że:

I. w dniu 14 grudnia 2013r. w Ś., gmina Ł., woj. (...), działając wspólnie i porozumieniu z J. C., używając noża wziął udział w pobiciu D. D. w ten sposób, że bił go pięściami, kopał nogami po głowie i tułowiu oraz zadawał rany cięto-klute, czym spowodował u niego obrażenia ciała w postaci powierzchownego uszkodzenia skóry lewej strony czoła i okolicy przydusznej lewej, stłuczenia z sińcem i otarciami naskórka nosa, ran kłutych policzka lewego, rany ciętej przedniej powierzchni szyi, rany cięto-klutej grzbietu z uszkodzeniem mięśnia dwugłowego ramienia, powierzchownego stłuczenia brzucha z sińcem, które narażały D. D. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub wystąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk powodując rozstrój zdrowia na okres przekraczający 7 dni,

tj. o czyn z art. 159 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

II. w dniu 14 grudnia 2013r. w Ś., gmina Ł., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z J. C., wdarł się na ogrodzoną posesję nr (...) zajmowaną przez D. D. i wbrew jego woli tej posesji nie opuszczał

tj. o czyn z art. 193 kk

III. w dniu 14 grudnia 2013r. w Ś., gmina Ł., woj. (...), groził D. D. pozbawieniem życia, przy czym groźba ta wzbudziła u D. D. uzasadnioną obawę, że będzie spełniona,

tj. o czyn z art. 190 § 1 kk.

Wyrokiem z dnia 2 czerwca 2014r. w sprawie sygn. akt II K 78/14 Sąd Rejonowy w Sandomierzu orzekł:

I. uznał oskarżonego J. C. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt I aktu oskarżenia stanowiącego występki z art. 158 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk za to na podstawie art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 3 lat pozbawienia wolności;

II. uznał oskarżonego J. C. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt II aktu oskarżenia stanowiącego występki z art. 193 kk i za to na podstawie art. 193 kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 85 kk i art. 86 kk orzeczone w pkt I i II wyroku kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonemu J. C. karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;

IV. na podstawie art. 63 § 1 kk zaliczył oskarżonemu J. C. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania w sprawie od dnia 14 grudnia 2013r. do dnia 2 czerwca 2014r., tj. 171 dni;

V. uznał oskarżonego Z. C. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt I aktu oskarżenia stanowiącego występki z art. 159 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 159 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 3 lat pozbawienia wolności;

VI. uznał oskarżonego Z. C. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt II aktu oskarżenia stanowiącego występki z art. 193 kk i za to na podstawie art. 193 kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

VII. uznał oskarżonego Z. C. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt III aktu oskarżenia stanowiącego występki z art. 190 § 1 kk i za to na podstawie art. 190 § 1 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

VIII. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk orzeczone w pkt V, VI i VII wyroku kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonemu Z. C. karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;

IX. na podstawie art. 63 § 1 kk zaliczył oskarżonemu Z. C. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania w sprawie od dnia 14 grudnia 2013r. do dnia 2 czerwca 2014r., tj. 171 dni;

X. na podstawie art. 44 § 2 kk orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych w postaci noża metalowego z rękojeścią z białymi okładzinami oraz noża składanego, opisanych w wykazie dowodów rzeczowych pod poz. Drz. 5/14 poprzez pozostawienie w aktach sprawy;

XI. na podstawie art. 230 § 2 kpk zwrócił oskarżonemu J. C. i Z. C. dowody rzeczowe w postaci bluzy polarowej koloru niebieskiego, spodni typu moro, kurtki typu moro, półbutów, slipów, koszulki polo, spodni jeansowych;

XII. na podstawie art. 230 § 2 kpk zwrócił oskarżycielce posiłkowej dowody rzeczowe w postaci butów sportowych, koszuli w paski, spodni granatowych z paskiem, bluzy męskiej zapinanej na suwak w kolorze granatowym;

XIII. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. P. K. kwotę 1092,24 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu J. C. z urzędu w postępowaniu przygotowawczym i przed Sądem;

XIV. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz kancelarii adwokackiej adw. A. K. kwotę 723,24 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu Z. C. z urzędu przed Sądem;

XV. zasądził solidarnie od oskarżonych na rzecz oskarżycielki posiłkowej E. D. kwotę 1092,24 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego;

XVI. zwolnił oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie, obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelacje od wyroku tego na korzyść oskarżonych J. C. i Z. C. w części dotyczącej orzeczenia o karze wywiedli ich obrońcy z urzędu.

Obrońca oskarżonego Z. C. na podstawie art. 438 pkt 4 kpk wyrokowi temu zarzuciła:

rażącą niewspółmierność kary wymierzonej w stosunku do jego winy oraz stopnia społecznej szkodliwości, a także w relacji do celów, jakie kara ta winna spełniać

w zakresie prewencji szczególnej i społecznego oddziaływania, przejawiającą się w wymierzeniu oskarżonemu zbyt wysokich kar jednostkowych za poszczególne przestępstwa, a konsekwencji kary łącznej, w stopniu nie dającym się zaakceptować i uzasadnić ani warunkami osobistymi oskarżonego ani charakterem sprawy, ani stopniem społecznej szkodliwości czynu, zwłaszcza przy uwzględnieniu dotychczasowej karalności tego oskarżonego w stosunku do karalności współoskarżonego, któremu Sąd I instancji wymierzył tożsamą karę

wnosząc o:

zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez wymierzenie oskarżonemu Z. C. kary łagodniejszej.

Obrońca oskarżonego J. C. na podstawie art. 438 pkt 4 kpk wyrokowi w zaskarżonej części zarzucił:

rażącą niewspółmierność kary, wyrażającą się w wymierzeniu oskarżonemu J. C. kary 3 lat pozbawienia wolności za popełnienie czynu stanowiącego występki z art. 158 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, co w konsekwencji skutkowało wymierzeniem oskarżonemu kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności, która to kara jest nazbyt surowa i nie uwzględnia istniejących po stronie oskarżonego okoliczności łagodzących w szczególności nie uwzględnia zachowania się oskarżonego w najbardziej newralgicznym momencie przedmiotowego zdarzenia, kiedy to drugi z oskarżonych – Z. C. przystawił pokrzywdzonemu D. D. nóż do gardła i groził pozbawieniem życia, które to zachowanie oskarżonego J. C. polegało na całkowicie dobrowolnym, niewymuszonym odstępianiu przez niego od dalszego popełnienia czynu zabronionego oraz nakazaniu przez niego oskarżonemu Z. C. aby ten zostawił

w spokoju pokrzywdzonego, co w konsekwencji skutkowało odstępianiem również przez tego oskarżonego od dalszego popełnienia czynu zabronionego. Nadto kara ta nie uwzględnia w sposób dostateczny zamiaru z jakim działał oskarżony a także zachowania się oskarżonego po popełnieniu przestępstwa polegającego na przyznaniu się przez niego do wszystkich stawianych mu zarzutów, nie utrudnianiu przez niego postępowania, wyrażeniu przez niego skruchy i przeproszeniu rodziny pokrzywdzonego

wnosząc o:

- wymierzenie oskarżonemu J. C. za popełnienie czynu stanowiącego występki z art. 158 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

- wymierzenie oskarżonemu J. C. kary łącznej 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Słuszna co do zasady okazała się jedynie apelacja obrońcy oskarżonego J. C. i w jej następstwie Sąd apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok na korzyść tegoż oskarżonego z powodów które zostaną przedstawione poniżej.

W żadnym zakresie nie jest natomiast zasadna apelacja obrońcy oskarżonego Z. C., a tym samym Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do zmiany wyroku w tej części która dotyczy tegoż oskarżonego.

Obie apelacje w żadnym zakresie nie kwestionowały ustaleń faktycznych Sądu orzekającego stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku daje podstawę do stwierdzenia lakoniczności tych ustaleń faktycznych. W szczególności brak jest opisu okoliczności związanych z doznaniem przez pokrzywdzonego D. D. ran kłutych i ciętych zadanych mu niewątpliwie, a to wynika wprost z treści opinii biegłego lekarza W. G., narzędziem kończystym ostrym. Takim narzędziem mógł być w opisanej sprawie jedynie nóż, którym posługiwał się oskarżony Z. C.. Sąd Rejonowy winien był w tej sytuacji ustalić jednoznacznie iż to działanie tegoż oskarżonego posługującego się w trakcie pobicia pokrzywdzonego D. D. nożem doprowadziło do powstania ran ciętych i kłutych opisanych w zarzucie z art. 158 § 1 kk odnośnie J. C. i z art. 159 § 1 kk odnośnie Z. C..

Brak takiego ustalenia spowodował błędne przyjęcie, że skutkiem działania oskarżonego J. C. było spowodowanie wspomnianych uszkodzeń ciała u pokrzywdzonego, a tym samym przyjęcie z rażąco obrażającą prawu materialnego, iż jego zachowanie wypełniło także znamiona art. 157 § 1 kk w kwalifikacji kumulatywnej (art. 11 § 2 kk) z art. 158 § 1kk.

Oczywistym jest natomiast w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, że oskarżony J. C. wziął udział w pobiciu pokrzywdzonego kopiąc go i zadając mu ciosy rękami w okolice głowy i tułowia czym naraził go na doznanie ciężkiego uszkodzenia ciała w rozumieniu co najmniej art. 157 § 1 kk. Oskarżony ten winien ponosić więc odpowiedzialność karną jedynie z art. 158 § 1 kk jeśli chodzi o udział w pobiciu D. D.. Nie ma żadnych podstaw do przypisania mu odpowiedzialności za skutki z art. 157 § 1 kk, które były następstwem ekscesu ze strony drugiego z napastników, a mianowicie Z. C. posługującego się nożem. Nie ma żadnego dowodu, a Sąd orzekający nie czyni w tym zakresie żadnych ustaleń z których wynikałoby, iż oskarżony J. C. co najmniej godził się na udział w pobiciu pokrzywdzonego przy użyciu noża.

Apelacja obrońcy tegoż oskarżonego na powyższe w ogóle nie zwraca uwagi, jednakże Sąd odwoławczy dopatrując się obrazy prawa materialnego o której mowa powyżej zmienił zaskarżony wyrok na korzyść J. C. i przypisał mu w granicach czynu z punktu I aktu oskarżenia popełnienie przestępstwa z art. 158 § 1 kk po modyfikacji opisu tego czynu jak w sentencji wyroku. Przyjmując za podstawę prawną wymiaru kary za ten czyn przepis art. 158 § 1 kk Sąd odwoławczy wymierzył temuż oskarżonemu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności uwzględniając jego stopień winy, stopień społecznej szkodliwości czynu, a także okoliczności obciążające, na które powołał się Sąd Rejonowy w tym przede wszystkim jego dotychczasową karalność.

Wymierzając karę łączną pozbawienia wolności Sąd odwoławczy zastosował podobnie jak Sąd Rejonowy zasadę pełnej absorpcji mając na uwadze ścisły związek czasowo-przestrzenny obu przestępstw przypisanych temuż oskarżonemu.

Zwrócić uwagę należy na fakt złej redakcji zarzutu apelacji obrońcy oskarżonego J. C.. W istocie zarzut rażącej niewspółmierności kary dotyczył kary jednostkowej za czyn z art. 158 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i tylko pośrednio dotyczył kary łącznej.

Uzasadnienie zarzutu apelacji nie może być uznane za trafne w tej materii w której obrońca stara się wykazać iż zachowanie J. C. nosiło cechy dobrowolnego odstępstwa od „dalszego popełnienia czynu zabronionego”. Pomijając okoliczność, iż prawu karnemu nie jest znana taka instytucja, art. 15 § 1 kk czy też art. 23 § 1 kk mówiące o tzw. „czynnym żalu” nie przewiduje takiego stanu rzeczy o których wspomina w swojej apelacji obrońca. Z wiarygodnych zeznań pokrzywdzonego D. D. wynika natomiast okoliczność, że w sytuacji gdy próbował on ratować się ucieczką przed napastnikami, to właśnie oskarżony J. C. dogonił go i bił dalej w takich okolicznościach jak to ustalił Sąd orzekający. Kara 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 158 § 1 kk

i jednocześnie tego samego rodzaju i wysokości kara łączna nie rażą swoją surowością i co wymaga podkreślenia są zgodne z oczekiwaniami autora apelacji.

W żadnym zakresie nie ma natomiast podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku w części dotyczącej oskarżonego Z. C.. Jego obrońca podniósł zarzut rażącej surowości kar jednostkowych za poszczególne przypisane mu przestępstwa jak i w konsekwencji tego kary łącznej pozbawienia wolności.

W żadnym zakresie Sąd Okręgowy nie podziela wywodów i argumentów tej apelacji uznając, iż Sąd Rejonowy tak kary jednostkowe jak i karę łączną orzekł wobec Z. C. respektując wymogi art. 53 § 1 i 2 kk odnośnie kar jednostkowych jak i art. 85 kk i art. 86 § 1 kk odnośnie kary łącznej. Ocena stopnia winy oskarżonego, stopnia społecznej szkodliwości jego czynów jest trafna i nie wymaga uzupełnienia lub zmiany.

Podkreślić należy, że po stronie tegoż oskarżonego brak jest istotnych okoliczności łagodzących. Nie można usprawiedliwiać braku przyznania się oskarżonego do winy jego stanem nietrzeźwości jak również usprawiedliwiać tym stanem jego zachowanie.

Fakt, iż Z. C. był dotychczas karany jedynie za przestępstwo

z art. 178a § 1 kk również nie daje podstaw do łagodniejszego go traktowania. Podkreślić należy, iż co prawda kary jednostkowe wymierzone temuż oskarżonemu za czyny z art. 190 § 1 kk i z art. 193 kk są karami pozbawienia wolności mimo, że przepisy te przewidują zagrożenia alternatywne, to w konsekwencji zastosowania zasady pełnej absorpcji przy wymiarze kary łącznej oskarżony nie poniósł „dodatkowych” konsekwencji. Kara orzeczona za przestępstwo z art. 159 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk nie razi w żadnym zakresie swoją surowością. Trudno uznać ją za taką w sytuacji gdy przepis art. 156 kk przewiduje zagrożenie do 8 lat pozbawienia wolności a wina oskarżonego jest ewidentna.

Reasumując powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 1 kk i art. 624 § 1 kpk orzekł jak w sentencji.

/SSO Krzysztof Sójka/ /SSO Adam Zarzycki/ /SSO Bogna Kuczyńska/